Technologierechten van de ondernemingsraad in de zorgpraktijk

mr. dr. Robbert Coenmans

NvA – 10 november 2023

Waarom ondernemingsraden & technologie

- Door de krapte op de arbeidsmarkt gaan we automatisering nodig hebben.
- Zorg is vooruitgeschoven post.
- Automatisering we wel de juiste taken?
- De beste manier om dit in goede banen te leiden, is door personeel te betrekken. De wet die daar nu al handvatten voor heeft, is de Wet op Ondernemingsraden

Wat gaan we bespreken?

1. Opzet & context
2. Het innovatieproces in de zorg en de rol van het personeel
3. Het juridisch kader en het gat tussen praktijk en wet
4. Praktische aanbevelingen

Onderzoeksopzet

‘Wat is de betekenis van de door de Wet op de ondernemingsraden aan ondernemingsraden toegekende rechten in technologische innovatieprocessen in de praktijk van de verpleeghuiszorg*?’*

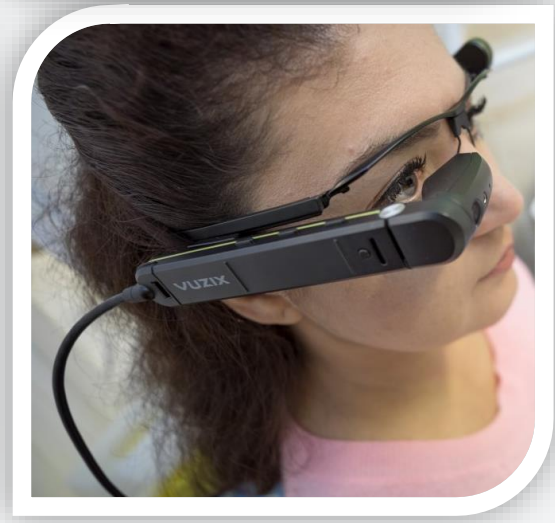
Innovatie in verpleeghuizen

- Slim incontinentiemateriaal
- Gezelschapsrobots
- Dwaaldetectie/leefcirkels
- Augmented Reality brillen

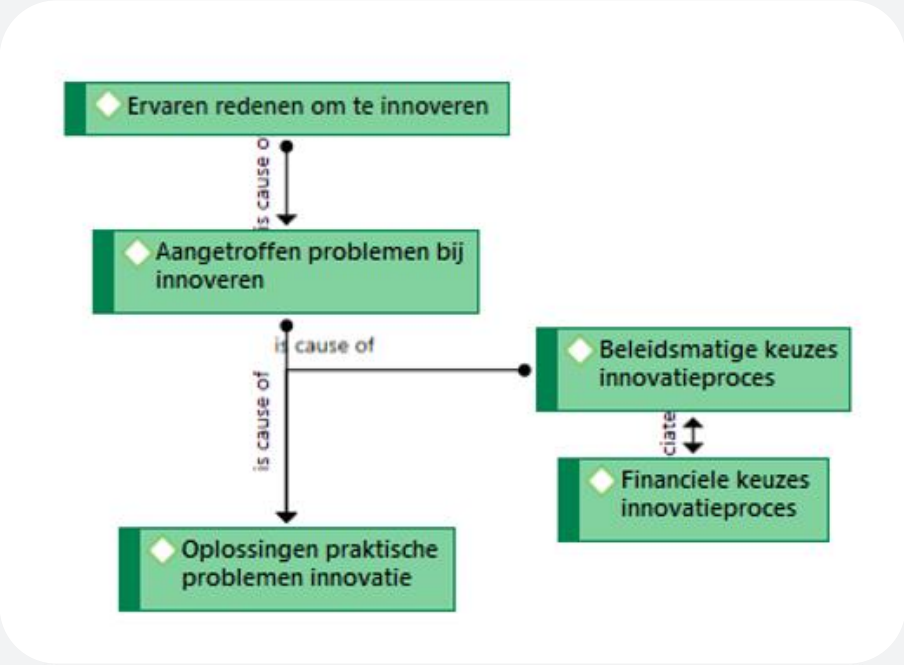

Goede ideeën zijn geen garantie voor adoptie

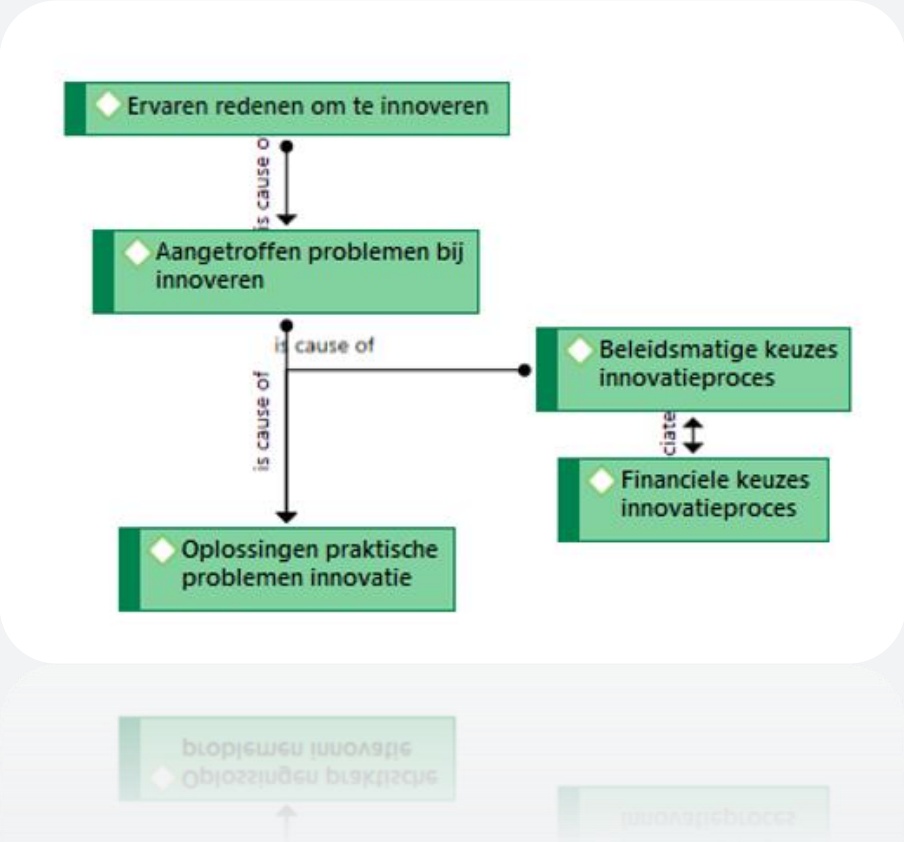

Resultaten: het innovatieproces

- Er is niet één juist innovatieproces.
- Het innovatieproces is de verzameling van gehanteerde praktische oplossingen.
- Welke praktische oplossingen gehanteerd worden is afhankelijk van:
  - Problemen
  - Keuzes
  - Kennis

Oplossingen

- Innovatieproces faseren
- Inspraak & Communicatie
- Ondersteuning & Tijd
- Samenwerken & Verzilveren

Takeaways

1. Er is niet één correcte manier van innoveren, veel hangt af van wat past bij de uitdagingen, doelstellingen en middelen van je organisatie
2. Voor een gezond innovatie-ecosystem zijn verschillende innovatiestijlen nodig
3. Gericht communiceren over toegevoegde waarde, faseren en technische ondersteuning, lijken doorslaggevend voor goede adoptie
4. Geen uitgesproken rol voor de ondernemingsraad

De rechten van de ondernemingsraad

Rechten ondernemingsraad	Technologierechten in de boeken	Technologierechten in de praktijk
Adviesrecht		
Instemmingsrecht		
Informatierecht		
Overlegrecht		
Initiatiefrecht		

De rechten van de ondernemingsraad

Rechten ondernemingsraad	Technologierechten in de boeken	Technologierechten in de praktijk
Adviesrecht	Belangrijk	
Instemmingsrecht	Zeer belangrijk	
Informatierecht	Relatief belangrijk	
Overlegrecht	Relatief belangrijk	
Initiatiefrecht	Relatief onbelangrijk	

De rechten van de ondernemingsraad

Rechten ondernemingsraad	Technologierechten in de boeken	Technologierechten in de praktijk
Adviesrecht	Belangrijk	Relatief onbelangrijk
Instemmingsrecht	Zeer belangrijk	Relatief onbelangrijk
Informatierecht	Relatief belangrijk	Belangrijk
Overlegrecht	Relatief belangrijk	Belangrijk
Initiatiefrecht	Relatief onbelangrijk	Relatief belangrijk

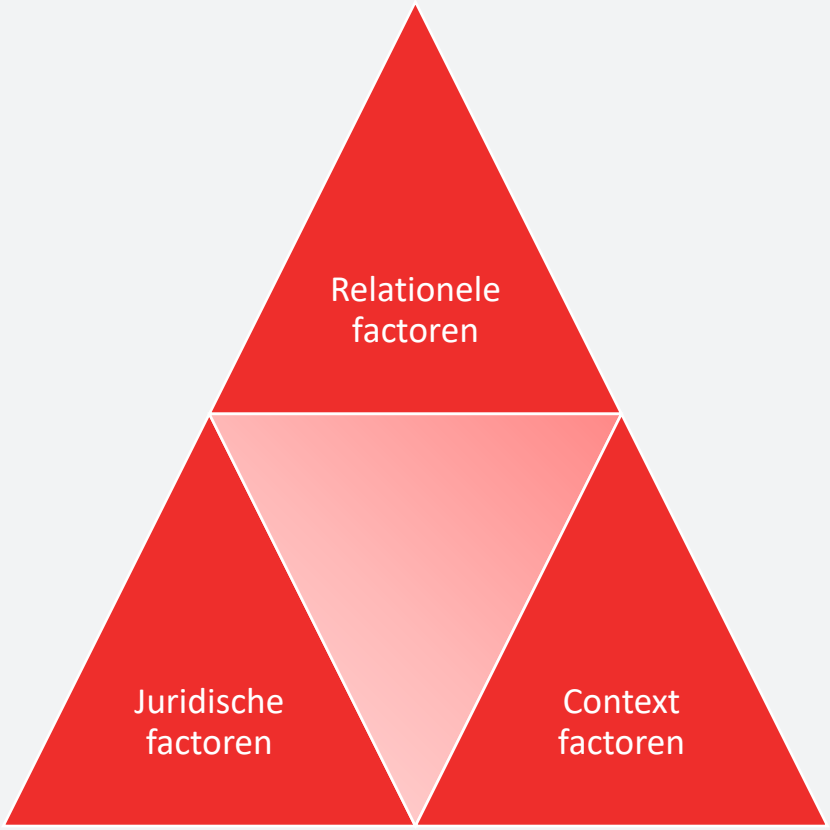

Paradox: De rol van de ondernemingsraad

- Het goed betrekken van het personeel blijkt erg belangrijk voor het slagen van een innovatie.
- Daar heb je de ondernemingsraad helemaal niet voor nodig
- Desondanks wordt de ondernemingsraad relatief vroeg geïnformeerd over het innovatieproces

Factoren ondernemingsraad in de (zorg)praktijk

Verklaring resultaten

- De beste manier om een goede relatie te krijgen, is door veel en uitgebreid te communiceren en kwesties niet te juridisch te maken.

- Tegelijkertijd zorgen problemen in de juridische- en contextfactoren ervoor dat de advies- en instemmingsrechten niet goed kunnen functioneren.

- Ik doe een aantal aanbevelingen om die problemen op te lossen en praktijk en wet op elkaar aan te laten sluiten

Praktische tips innovatie en OR

- Als bestuurder is het verstandig om de ondernemingsraad vroegtijdig en uitgebreid te betrekken bij wat er speelt. Dit kan schriftelijk of bij aanvang van de vergadering. Dit zorgt voor een goede verstandhouding en minder (juridische) conflicten.

- Als een ondernemingsraad invloed uit wil oefenen op innovatie, kunnen zij het best de innovatiemanager uitnodigen in een aparte sessie zodat beide partijen elkaar bij kunnen praten. Of een lid van de ondernemingsraad kan onderdeel uit gaan maken van de commissie of regiegroep die over innovatie gaat.

Dank voor de aandacht

Robbert Coenmans

Twee typen innovatieproces

Twee ideaaltypische innovatieprocessen aangetroffen

Het doelgerichte proces:

- Probeert alle risico uit te bannen
- Belangen van de bedrijfsvoering staan voorop
- Minder grote of vrije budgetten
- Bijna alle oplossingen komen tegelijk voor

De proeftuin:

- Omarmt risico als noodzakelijk onderdeel innoveren
- Relatief grote nadruk op maatschappelijke belangen
- Businesscase niet belangrijk of komt pas laat in het proces
- Forse of vrij beschikbare budgetten
- Slechts een deel van de oplossingen is aanwezig

Aanbevelingen voor wetgeving

- Beperken instemmingsrecht personeelvolgsystemen (art. 27 lid 1 onderdeel l WOR)

- Uitbreiding art. 1 WOR met begrippen ‘voorgenomen besluit’, ‘regeling’ en ‘belangrijk’

- Versimpelen en verbreden informatierecht, afschaffen technologieadviesrecht

